

Weidevogelbescherming in Noordwijk

Hierbij het vierde verslag van de weidevogelgroep Noordwijk en wel over het jaar 1999. Het jaar 1999 begon wat het weer betreft met een nogal zachte maand februari, gevolgd door een zeer natte maand maart en daarna een zo mogelijk nog nattere maand april. In hoeverre hierdoor broedsels zijn mislukt of jongen zijn omgekomen is voor mij echter moeilijk in te schatten. Na enkele mislukte pogingen is het toch gelukt om nabij Warmond een mooi stuk weidevogelgebied aan onze terreinen toe te voegen. Mede door deze aanwinst wisten Frits en Jacques hun aantal gevonden en beschermde nesten te verdubbelen.

Of het volgen van een cursus weidevogelbescherming in Alphen a/d Rijn daartoe ook heeft bijgedragen blijft gissen.

Naast de genoemde aanwinst was er echter dit jaar ook weer een verlies(je) te noteren, en opnieuw was het niet betalen van vergoedingen voor gevonden nesten

(Waarop enkele plaatsen mee wordt geëxperimenteerd) de reden. Werd het vorige terreinverlies veroorzaakt door de vader op het bedrijf, deze keer was het de zoon bij wie hierover de frustratie naar buiten kwam.

Het betalen aan boeren voor bebroede legsels van een aantal weidevogels (de z.g.

natuurproductiebetaling) is in een aantal gebieden verder uitgebreid. Aanspreekpunt voor deze vorm van stimulering zijn de agrarische natuurverenigingen. Aangezien er ook in de Bollenstreek sprake is van oprichting van een dergelijke vereniging, zal er misschien op niet al te lange termijn ook in de Bollenstreek kunnen worden overgegaan tot "natuurproductiebetaling".

Een kwestie die vanaf de start van het Plan van Aanpak in 1993 aan de orde is geweest, is de vraag : Helpt vrijwillige weidevogelbescherming echt ? Teneinde deze brandende vraag te kunnen beantwoorden is door het ministerie van Landbouw aan SOVON Vogelonderzoek Nederland opdracht gegeven in de periode 1996-1998 daarnaar onderzoek te doen. Het is ondoenlijk om alle gegevens uit dit onderzoek door W.A. Teunissen te vermelden, maar de eind conclusie is : Vrijwillige weidevogelbescherming levert een belangrijke bijdrage aan het uitkomstsucces !!

Het is ook nog wel aardig even te kijken naar wat de doelstelling was bij het begin van het zgn. 5-jarenplan en de huidige stand van zaken in Zuid-Holland.

	Doel 1998	Stand 1998.
	-----	-----
Aantal hectares	15.000	16.055
Aantal vrijwilligers	600	809
Aantal agrariërs	650	787

Zoals u ziet zijn de doelstellingen ruimschoots gehaald. Met deze positieve getallen en de opgewekte conclusie uit het rapport Teunissen is het duidelijk, dat voortzetting van de weidevogelbescherming een halt kan toeroepen aan de achteruitgang van een aantal weidevogels. Het resultaat van onze groep zag er voor het afgelopen seizoen uit als volgt :

Soort	Aantal nesten	Uit	Niet uit
grutto	22	18	4
kievit	138	66	72
tureluur	7	4	3
scholekster	41	27	14
kuifeend	5	5	-
slobeend	3	3	-
wilde eend	13	7	6
watersnip	1	-	1
kleine plevier	1	1	-
meerkoet	4	3	1
wulp	2	2	-
waterhoen	3	3	-
TOTAAL	240	139	101

1998	212	179	33
1997	317	280	37
1996	235	181	53

De in vorige jaren vastgestelde achteruitgang van de grutto werd dit jaar een halt toegeroepen. Het aantal nesten steeg van 17 vorig jaar naar 22. Verder werd dit jaar het aantal wulpennesten verdubbeld!

(n.l. van één naar twee! Zo zie je maar hoe je moet uitkijken met statistieken).

Het aantal kleine pleviernesten daalde van 6 naar 1, omdat door voortgaande begroeiing het terreintje minder aantrekkelijk is geworden. Vermeldenswaard is voorts nog, dat dit jaar voor het eerst ook werd gezocht op een stuk bollenland. Dit leverde drie kievitsnesten en twee scholeksternesten op.

Traditiegetrouw werd het seizoen besloten met een bijeenkomst in het Jan Verweycentrum, waar de resultaten werden besproken.

Na de presentatie van de cijfers en bespreking van gebeurtenissen in het veld, werd de avond besloten met een lezing door Jan

Andeweg, coördinator voor Zuid-Holland van Landschapsbeheer Zuid-Holland inzake weidevogelbescherming..

Het onderwerp lag zeker in de belangstelling, want het onderwerp was " Weidevogels en predatie". Het aantal predatoren, dat geïnteresseerd is in eieren (we hebben het dan niet over jongen), is aanzienlijk. Ik noem hier dan wezel, hermelijn, bunzing, kraai, roek, ekster, meeuw, egel en ook de vos. De predatie door mensen (vaak illegaal) laten we dan maar even buiten beschouwing. Wat is nu de invloed van deze predatoren op de weidevogels ?

Het percentage gepredeerde nesten varieerde landelijk in de periode 1995-1998 van 11 tot 14 %, maar kan plaatselijk dus wel eens hoger liggen.

Om van alle verliezen in het veld de vos voornamelijk de schuld te geven is natuurlijk uit

den boze. Vooral nu in de nieuwe Flora- en Faunawet de vos als beschermde soort wordt aangemerkt, wordt er links en rechts met allerlei verhalen gegoocheld om de jacht op de vos maar onbelemmerd te kunnen voortzetten. Nu er wat meer aandacht is voor weidevogelbescherming is er opeens sprake van "dat er soorten weidevogels verdwijnen door toedoen van de vos". De echte bedreiging voor de weidevogels komt voornamelijk van de mens : vernietiging van hun biotoop (wegen, huizen, bedrijven, het scheuren van grasland etc) en daarnaast de intensievere landbouwkundige activiteiten.

De voorzitter van de KNJV (Kon. Ned. Jagersver.) in Zuid-Holland komt zelfs met een wel heel ridicul spookverhaal. In een regionaal dagblad weet hij te melden, dat door vossen virussen worden verspreid, die o.a. de groei van tulpen e.d. belemmeren. Door een viroloog van het Laboratorium voor Bloembollenonderzoek in Lisse is dit verhaal gekwalificeerd als "Flauwekul". Zo, dat moest er even uit. Tot de volgende keer maar weer.

Veldwaarnemingen van juli, augustus en september 1999

Dodaars	1	18-7	AWD Westerkanaal	AS
	2	4-9	AWD Westerkanaal thv Pindabergje	AS
	2	11-9	AWD Van Limburg Stirumkanaal	AS
Noordse Pijlstormvogel	1	15-8	over zee noord (7-9 uur)	AS
Vale Pijlstormvogel	1	19-9	in zee thv Uitwatering Katwijk	
<i>Waargenomen van 9.45 tot 10.15 uur regelmatig zwemmend in zee en af en toe een stukje vliegend. Werd lastig gevallen door een Kleine Jager en ging toen duiken kwam steeds enkele meters verder weer boven. Vloog later weg in zuidelijke richting. Is ook nog waargenomen in Scheveningen en op de Maasvlakte</i>				
Jan van Gent	1	3-7	over zee (7- 8uur)	JvD
	2	14-7	over zee (8-9 uur)	JvD
	5	15-8	over zee	JvD
Aalscholver	3	28-8	op strand Noordwijk	HV
Ooievaar	1	21-9	over Noordwijkerhout St. Bavo	JvD
Purperreiger	1	31-7	(samen met 2 Blauwe Reigers) over zee	JR
Lepelaar	1	10-7	weilanden Oud-Leeuwenhorst	AS
	1	17-7	Polder Hoogeweg	JvD
	1	17-7	over Noordwijk-Binnen zuid	HV
	1	11-9	juveniel overvliegend over Elsgeestepolder	JG
	26	19-9	overvliegend Puinhoop Coepelduynen zuid	AS
	17	19-9	over zee zuid (8-9 uur)	JJ/RS/JvD
Brandgans	1	31-7	(ontsnapt) ex bij Noordwijkerhoek	JR
Krakeend	16	4-7	vijver Nieuw-Leeuwenhorst	HV
	44	19-9	vijver Nieuw-Leeuwenhorst	HV
Pijlstaart	4	15-8	over zee zuid (7-9 uur)	AS
	14	23-8	over zee zuid	HV
	2	19-9	over zee zuid	AS
Zomertaling	1	22-8	Polder Hoogeweg	JvD
Brilduiker	1	8-8	AWD Westerkanaal Pindabergje	AS
	3	4-9	AWD Van Limburg Stirumkanaal	AS
Middelste Zaagbek	7	29-9	over zee zuid (13.00-14.00 uur)	RS